



# BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HABER BÜLTENİ

TÜRKİYE ODALAR VE  
BORSALAR BİRLİĞİ  
BİLGİ HİZMETLERİ  
DAİRESİ

TOBB BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ AYLIK BÜLTENİ ARALIK 2007 YIL 2 SAYI 24

## İÇİNDEKİLER

- 1 Engelliler İçin Düğmeye Basıldı
- 2 Bilişim'07 Değerlendirme Raporu
- 3 e-TR Ödülleri Sahiplerini Buldu
- 4 Her 3 Türkiyeliden 2'si Bilgisayar Kullanmayı Bilmiyor
- 5 Hastalıkların Tespitinde Bioçip Teknolojisi
- 5 Hizmette İnovasyon Kullanım Raporu
- 6 Türkiye İşlemcisini Tasarlıyor Yarışması
- 6 Türkiye'nin e-Devlet Karnesi Zayıf
- 7 V. KOBİ Zirvesi
- 7 İnternet Suçlarına Hapis Cezası Süreci Başladı
- 8 Web'de Kimlik Avı

## ENGELLİLER İÇİN DÜĞMEYE BASILDI

**Engellilere büyük kolaylık sağlayacak Ulusal Özürlüler Veritabanı için Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı (ÖZİDA) düğmeye bastı. Web tabanlı Ulusal Özürlüler Veritabanı uygulama yazılımının hazırlanması ve işletilmesi için gerekli yapısal kablolama, iletişim, donanım gibi altyapı ihtiyaçları için ÖZİDA, Devlet Malzeme Ofisi (DMO) üzerinden ihaleye çıktı.**

Engellilerin istihdamı, sağlık hizmetleri ve sosyal hayattan daha çok yararlanmaları için Ulusal Özürlüler Veritabanı oluşturma ihalesinin şartnamesini 6 şirketin aldığı gözlenirken, bir şirketin ihaleye teklif verdiği öğrenildi. Başkanlık, ihaleye teklif veren şirketin teklifini değerlendiriyor.

Yaklaşık iki yılda bitirilmesi planlanan çalışma özürlülerin hayatını kolaylaştıracak. Proje çerçevesinde özürlülerin durumu yaşadıkları il veya ilçedeki yetkili hastaneden doğrudan Merkezi Nüfus Sistemi (MERNİS)'e kayıt yapılacaktır. Özürlüler, böylece başta belediyelerin verdiği kamu hizmetlerinden faydalanmak için evrak peşinde koşmayacak. Kaydın bir defa yapılması durumunda her kurum özürlülük raporu da talep etmeyecek. Sağladığı olanaklardan dolayı peşinden en az altı ay koşulan özürlü kimlik kartı da işlevini yitirerek ortadan kalkmış olacak.

İhale değerlendirmesi ile birlikte kararını açıklayacak olan Başkanlık projesinin bir yıl içerisinde yazılım kısmı bitirilecek ve ilgili kurumlarla iribat kurularak veri girişi yapılacaktır.

Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Özürlülük Araştırmaları ve İstatistik Daire Başkanı, "Projenin toplam maliyeti 750 bin YTL. Tüm bütçe kaynağımızı DPT karşılıyor. Projenin ilgili tarafları Emekli Sandığı ve İş-Kur gibi kurumlarla görüşmelere ve sistem analizine başladık" dedi. Proje kapsamında kendilerine özgü bir yazılımın yapılması gerektiğini vurgulayan yetkili, veritabanı analizinin bir kez daha elden geçmesi gerektiğini ve bu işlemin yaklaşık iki ay alacağını söyledi. Ulusal Özürlüler Veritabanı'nda şu anda 200 bin veri olduğunu kaydeden yetkili, 5 yıl içinde 3 milyon veritabanına ulaşmayı hedeflediklerini açıkladı.

Yetkililerden alınan bilgiye göre, Türkiye genelinde 250 hastane tarafından MERNİS'e doğrudan kayıt yapılmaya başlandığında yerel yönetimlerin ulaşım, yiyecek, giyecek ve yakacak gibi sağladığı yardımlardan faydalanmak için kamu kurumlarında evrak peşinde koşan ve altı ay bekleyen özürlüler, MERNİS'e kayıt olmakla tüm işlemlerini evraksız yaptırabilecek

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2002 yılında 100 bin hane halkına ulaşarak yaptı-

ğı araştırmaya göre özürlü sayısının yüzde 12,29 civarında olduğunu ve bu oranın 8 buçuk milyon özürlü anlamına geldiğini ifade eden yetkililer, "Hedefimiz MERNİS veritabanında özürlünün bilgilerin yer alması. MERNİS'e TC kimlik numarası girildiğinde kişinin özürlülük durumu görülmüş olacaktır.

"İstihdam, sağlık, sosyal ve ekonomik durum için bu veritabanı kullanılсын istiyoruz. Özürlüye yardım, eğitim, rehabilitasyon hizmetleri verilmesi durumunda liste bizden istensin. Çünkü şu an sosyal hayata katılmış aktif özürlüler çeşitli derneklere de kayıtlı. Genelde birçok eğitim ve etkinliğe aynı kişilerin katıldığını görüyoruz. Biz hizmetlerin herkese ulaştırılmasını sağlamak istiyoruz. Bu eğitim vermek isteyenler için de önemli. Çünkü farklı özürlüye ulaşamıyorlar. 'Ben özürlüyüm araba getireceğim, ÖTV veya vergi indirimi, THY, TCDD, su, belediye hizmetlerinden yararlanacağım' dediğinde tekrar tekrar raporun fotokopisinin çektirilmesi, bazen raporun yeniden alınması isteniyor. Bizim hedefimiz raporu veren hastanenin veritabanına da girmesi. Özur tanımı ve grubu girildikten sonra gidilen hiçbir kamu kurumundan özürlü raporu istensin istemiyoruz. Amacımız veriyi kaynağından alıp hizmet veren kurumlara aktarmak."

BTHABER

## BİLİŞİM'07 DEĞERLENDİRME RAPORU

**Türkiye Bilişim Teknolojileri (BT) Sektöründe bulunan tarafların ilgisini genel bir değerlendirmeye odaklamak üzere, Türkiye Bilişim Derneği (TBD) tarafından hazırlanan ve siyasi iradeyi kullananlar ile BT Sektörü üzerine politika belirleyici kararları alanlara destekleyici ve yol gösterici olmayı hedefleyen “Bilişim’07 Değerlendirme Raporu” açıklandı.**

Türkiye’nin önde gelen BT sektör temsilcileri, akademisyenler, bürokratlar ve STK temsilcilerinin bir araya gelerek oluşturduğu Değerlendirme Raporunda, 2007 yılının, tıpkı 2005 ve 2006 yılları gibi, BT Sektöründe beklenen projelerin başlatılmaya çalışıldığı, ancak, çoğu kez hayata geçirmekte sıkıntılar yaşandığı bir yıl olduğu vurgulandı.

Telekomünikasyon Sektöründeki serbestleşme sürecinin, 2007 yılı içinde, pazarın ve teknolojinin gerektirdiği aşamaya ulaşmaktan oldukça uzak kaldığı belirtilen Raporda; “Mevzuat çalışmalarında belirli bir aşama kaydedilmiş olmakla birlikte, bu alandaki eksikliklerin tamamlanamadığı, diğer yandan telekom hizmetleri alanındaki rekabetin beklenen düzeye ulaşamamış olmasından dolayı, son kullanıcıya fiyat ve servis açısından çok seçenekli hizmet sunulamayan bir dönem yaşandığı” kaydedildi.

Raporda, 2007 yılının değerlendirmesi yapılırken özetle şu başlıklara değinildi:

“Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 5651 sayılı “İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun”, içeriği ve getirdiği mekanizmalar açısından ülkemizin Avrupa Birliği’ne katılma süreciyle ve Bilgi Toplumu hedeflerimizle uyumlu değildir. Bu yasa, İnterneti, dünyadaki gelişmelerin bir aracı olarak gören çevrelerin değil, İnternet’ten ürken çevrelerin bakış açısını yansıtmaktadır.

2007 yılında, Bilgi Toplumu dönüşüm konusunda siyasal sahiplenme ve ilgi sürmüştür. Ancak, bu tutum Türkiye’yi Bilgi Toplumu hedefine yöneltmeye yetmemiştir. Bir başka deyişle, Türkiye rotayı henüz Bilgi Toplumu yöneltmiş değildir.

E-Devlet Kapısı Projesi gecikmeye devam etmiş, beklenen çıktıları vermemiştir. E-Devlet Kapısı Projesi’nin Aralık/2006’da hayata geçeceğine dair beyanlar gerçekleşmemiştir.

Teknoparklar Kanunu’nun, üniversiteleri (adeta) modern emlakçi konumundan çıkarcak, gerçekten inovasyona dayalı, küçük kulçka merkezleri halinde çalışabilecek konuma kavuşturacak bir içerikle güncelleştirilmesi için yapılan eleştiriler de bu süreçte ortadan kalkmamıştır.”

Öte yandan, 2007 Değerlendirme Raporunda, yapılması gerekenler de sıralanırken, şunlar kaydedildi:

“BT’nin ülke ekonomisine katkısı göz önüne alınarak, ekonominin sayısal dönüşümünde, kamu yönetimi kapsamında ele alınan yatırım, mali politika ve paranın yönetimi ile birlikte 4. ayak olacağı düşünülmelidir. Yeni gelişen BT alanında; hükümetin ticari ve süreçsel düzenlemeler ve vergi indirimi gibi konularda yatırımları desteklemesi beklenmektedir.

Ulusal Yazılım, Türkiye’nin ‘Öncelikli ve Stratejik’ Sektörü İlan edilip sektöre münhasır bir müsteşarlık kurularak Yazılım Üretimi ve İhracatının önünü açacak Ulusal Yazılım Politikaları ve Stratejileri, özel sektörle birlikte acilen belirlenmelidir. Daha fazla vakit kaybetmeden yazılım sektörümüzün gelişimi için cesur adımlar atılmalı ve sektörün gelişimi ile ilgili politikalar, ulusal politikalar içinde yer almalıdır.”

## E-TR ÖDÜLLERİ SAHİPLERİNİ BULDU

**TÜSİAD ve TBV'nin bu yıl 5.'sini düzenlediği eTR Kongresi ve Ödülleri Töreni Ankara'da gerçekleştirildi. Jürinin yaptığı elektronik oylama sonucu 5. eTR Ödülleri'ni kazananlar, siyaset ve iş dünyasını önemli isimlerinden ödülleri aldılar.**

Açılış konuşmacıları, eTR Ödülleri'nin bilgi toplumuna dönüşüm sürecinde rekabeti artırıcı, bilgiye dayalı, e-Hizmetlere odaklanmış dönüşümü hızlandırmak amacıyla oluşturulduğuna dikkat çektiler.

5. eTR Ödülleri finalinde yarışan 9 projeden 3'ü "Kamudan Vatandaşa eHizmetler", "Kamudan İş Dünyasına eHizmetler" ve "Kamudan Kamuya eHizmetler" kategorilerinde ödül kazandı. Bu sene ayrıca, sadece belediyelere yönelik uygulanan "eDevlet Yolunda eBelediye Kıyaslama Çalışması" anketiyle belirlenen, başarılı eDevlet uygulamaları açısından örnek olan belediyelere de ayrı bir jürinin değerlendirmesiyle özel ödüller verildi.

eTR Kongresi kapsamında 3 ayrı oturum düzenlendi. Brown Üniversitesi'nden Prof. Dr. Darrel M. West'in konuşmacı olarak katıldığı "eDevlet Üzerine Global Bir Yaklaşım" başlıklı oturumda ülkelerin eDevlet performanslarının kıyaslandığı çalışmada Türkiye'nin 9.sırada yer aldığı bilgisini vererek dünyada örnek teşkil eden e-Devlet uygulamalarını katılımcılara aktardı. Diğer oturumlar ise Belediyelerde e-Devlet Uygulamaları Anket Çalışması'nın sonuçları ve "e-Devlette Başarı Hikayeleri" başlıkları altında gerçekleşti.

5. eTR Kongresi 2007 yılı eTR Ödülleri'ni kazanan kuruluşlara ödülleri takdim edildiği törenle sona erdi.

Düzenlenen törende ödül alan projeler ise şunlar oldu

### **Kamudan Kamuya eHizmetler Kategorisi:**

Maliye Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı: Maliye SGB.net Sistemi Projesi

Gelişkin mimarisi ve teknolojsi ile güvenli, hızlı, ölçeklenebilir, uyarlanabilir ve yeni teknolojiye açık bir yapıda kurulmuş olan Maliye SGB.net Sistemi, Maliye Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatlarını sayısal ortamda entegre eden, her düzeyde iş sürecine bilgi teknolojisi desteği sağlayan ve uzaktan erişime imkan veren web tabanlı bir yönetim bilgi sistemidir. Sağladığı gelişkin veri toplama, raporlama ve konsolidasyon yetenekleri ile karar destek mekanizmalarını içeren bütünsel bir sürecin yazılımsal ve prosedürel bileşenlerinden oluşmaktadır.

### **Kamudan İş Dünyasına eHizmetler Kategorisi:**

Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Sigortacılık Genel Müdürlüğü: TRAMER

TRAMER, trafik sigortalarında uygulama birliği sağlanması, sigorta sahtekârlıklarının önlenmesi, sigortasız araçların tespiti ve sağlıklı fiyatlandırma yapılması amacıyla 2004 yılında kurulmuştur. TRAMER, günlük olarak güncellenen sigorta verilerini merkezi bir veritabanında toplamakta ve kullanıcılarına veri sorgulama ve raporlama hizmeti sağlamaktadır. TRAMER; 20 kişilik kadrosuyla 25 sigorta şirketi, 15.000 acente, 2.000 eksper, 10.000.000 sigortalı ve tüm vatandaşlara kesintisiz hizmet vermektedir. TRAMER projesi ile, sigortasız araç oranı %31'den %23'e gerilemiş, 2003-2006 döneminde poliçe adedinde %48, ortalama poliçe priminde %63 artış gerçekleşmiş, yaklaşık 700.000 kayıt dışı poliçe kayıt altına alınmış, merkezi denetim sayesinde sektörde haksız fiyat rekabeti engellenmiş ve sahte hasarların önüne geçilmiş, daha etkin fiyatlandırma için istatistiki alt yapı oluşturulmuştur. Bugün motorlu taşıtlarla ilgili sigortalara ilişkin poliçe ve hasar verileri TRAMER veri tabanında tutulmaktadır.

### **Kamudan Vatandaşa eHizmetler Kategorisi:**

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı: Bilgisayar Destekli Merkezi Seçmen Kütüğü Sistemi

Başvuruya konu olan projenin adı, "Bilgisayar Destekli Merkezi Seçmen Kütüğü Sistemi" olup kısa adı "SEÇSİS" dir. Projenin yasal dayanağı 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'dur. Türkiye'nin en büyük e-devlet bilişim projelerinden biri olan SEÇSİS Projesinin temel amacı; yasalara uygun olarak seçmen vatandaşın eksiksiz belirlenmesi, mükerrer yazımın önlenmesi, seçmenin kolay, hızlı oy vermesi, seçimin çabuk sonuçlanması, itirazların en aza indirilmesi vatandaşlarımızın görev ve sorumluluk bilinci ile siyasal haklarını yüksek oranda kullanmasını sağlayacak düzenlemeler için gerekli bilginin; toplanması, listelerin hazırlanması, bilgisayar ortamında doğru, güncel ve tutarlı bir bütün olarak saklanması, seçimlerde bu bilgilerin ve teknolojik olanakların kullanılmasıdır.

### **"eBelediyecilik Özel Başarı Ödülleri"ni kazanan belediyeler (alfabetik sırayla)**

Beyoğlu Belediyesi-İstanbul, Etimesgut Belediyesi-Ankara, Şanlıurfa Belediyesi-Şanlıurfa,

eBelediyecilik Jüri Özel Ödülü ise Şanlıurfa Belediyesi'ne verildi.

**BT DÜNYASI**

## HER 3 TÜRKİYELİDEN 2'Sİ BİLGİSAYAR KULLANMIYOR

**Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen 2007 yılı Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması sonuçlarına göre; Türkiye nüfusunun yüzde 66.82'si, yani üçte ikisi hiç bilgisayar kullanmamış, yüzde 70.05'i ise hiç internet kullanmamış. Kırdaki hiç bilgisayar kullanmama oranı yüzde 80.48'e, internet kullanmama oranı ise yüzde 83.14'e çıkıyor.**

Bilgisayar ve internet kullanımı açısından özellikle kır ile kent ve cinsiyetler arasındaki uçurum dikkat çekiyor. Kentte son üç ay içinde bilgisayar kullananların oranı yüzde 37 iken, bu rakam kırdaki neredeyse yarı yarıya, yüzde 16'ya düşüyor. İnternet kullanım oranı ise kentte yüzde 33.85 iken, kırdaki 14.21.

Aynı şekilde son üç ay içinde bilgisayar kullanan kadınların oranı yüzde 20.92 iken, bu oran erkeklerde yüzde 37.88'e çıkıyor. Kırdaki cinsiyetler arasındaki uçurum çok daha fazla. Kırdaki bilgisayar kullanan kadınların oranı 10.74 iken, kentte bilgisayar kullanan kadınların oranı yüzde 26.78. Erkeklerde ise bu oran kentte yüzde 47.8 iken kırdaki 21.91.

Kırdaki internet kullanan kadınların oranı yüzde 8.55'e kadar düşüyor. Erkeklerde ise bu oran yüzde 19.79. Kentte internet kullanan kadınların oranı yüzde 24.18 iken, erkeklerde bu oran yüzde 43.38.

Bu rakamlar Türkiye'de kent-kır ve kadın-erkek açısından internet ve bilgisayar kullanımında büyük bir uçurum olduğunu gözler önüne seriyor.

Bilgisayar ve internet kullanımının en yüksek olduğu yaş grubu ise 16-24 yaş grubu. Bu yaş grubunu 25-34 yaş grubu izliyor. Eğitim durumuna göre en fazla bilgisayar ve İnternet kullanımları sırasıyla % 84.86 ve % 82.89 ile yüksek okul, fakülte ve daha üstü bireylerdedir. Öğrencilerin % 86.83'ü bilgisayar ve % 81.89'u İnternet kullanıyor. İstihdam edilen-

lerden ücretli ve maaşlı çalışanların bilgisayar ve İnternet kullanım oranları sırasıyla % 54.82 ve % 51.38'dir. Aynı oranlar işsizlerde sırasıyla % 44.06 ve % 41.15'tir.

Türkiye'de hanelerin % 18.94'ü İnternete erişim imkânına sahipken internete erişim imkânı olan hanelerin % 79.39'unda evden İnternete bağlanabilen kişisel bilgisayar var. İnternet erişim imkânı olan hanelerde en yaygın kullanılan İnternet bağlantı türü ise % 78.03 ile geniş bant (ADSL vb.) bağlantı.

2007 yılı Nisan-Haziran döneminde 16-74 yaş grubundaki hane halkı bireylerinin bilgisayar ve internet kullanım oranları sırasıyla % 29.46 ve % 26.67'dir.

Aynı dönemde İnternet kullanan hanehalkı bireylerinin % 61.11'i İnterneti hemen hemen her gün kullanırken % 25.50'si haftada en az bir kez İnternet kullanmış.

2007 yılı Nisan-Haziran döneminde İnternet kullanan bireylerinin % 45.96'sı evinde, % 37.52'si işyerinde, % 31.21'i internet kafede İnternet kullanmaktadır.

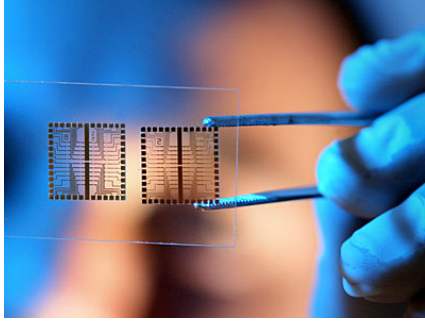
2007 yılı Nisan-Haziran döneminde İnternet kullanan hanehalkı bireylerinin % 90.54'ü bilgi arama ve on-line hizmetlerde, % 80.74'ü iletişim faaliyetlerinde, % 52.27'si eğitim faaliyetlerinde, % 26.18'i kamu kurum/kuruluşlarıyla iletişimde İnterneti kullanmıştır.

İnternet kullanan hanehalkı bireylerinin % 5.65'i 2007 yılı Nisan-Haziran döneminde İnternet üzerinden alışveriş yapmıştır. Haziran 2006- Haziran 2007 dönemini kapsayan son on iki ayda İnternet üzerinden alışveriş yapanların % 28.20'si cep telefonu, kamera, radyo, TV, DVD oynatıcı, video vb. elektronik araçları almıştır. İnternet kullanan hanehalkı bireylerinin % 76.49'u ihtiyaç duymadığı için İnternet üzerinden alışveriş yapmamıştır.

TÜBİDER

## HASTALIKLARIN TESPİTİNDE BİOÇİP TEKNOLOJİSİ

**Moskova Engelhardt Moleküler Biyoloji Enstitüsü, verem ve diğer hastalıkları teşhis etmede yeni jel tabanlı bioçip teknolojisini kamuya sundu.**



Enstitünün bu buluşu, Rusya’da özellikle ciddi sağlık sorunlarının olduğu yerlerde önem taşıyor. Konuyla ilgili olarak, Patojen Analiz Grubu Başkanı Dmitry Gryadunov, uluslararası alanda bioçip teknolojisi üzerine çalışan birçok rakiplerinin olduğunu, fakat kendi çalışmalarının Sağlık ve Sosyal Gelişme Bakanlığı tarafından onaylanan ilk çalışma olduğunu kaydetti.

Bir bioçip içine yerleştirilmiş hastaya ait sıvılar, bilgisayarda analiz ediliyor ve hastalığın detayları saptanıyor. Bu işlem sayesinde hastanın, hangi antibiyotiklere karşı dirençli olduğu, hangi antibiyotiklerin yararlı olabileceği belirlenecek.

Gryadunov, bu yöntemle hastalara gerekli ilacın daha isabetli seçilip ilaç harcamalarının azalacağını belirtti. Test fiyatlarının toplam 600 rubleyi (25 dolar) geçmeyeceği kaydedildi.

Dünya Sağlık Örgütü’nün 2004’te yaptığı en son istatistiklere göre, Rusya’da her 100 bin kişiden 83 verem hastası. Bu oran Avrupa’nın iki katı.

## HİZMETTE İNOVASYON KULLANIM RAPORU

Son zamanlarda inovasyon odaklı yapılan incelemeler, Avrupa Komisyonu’nu “hizmetlerin inovatif olmadığı” gerçeğiyle yüzleştirmiştir. Anketler; hizmette kullanılan AR-GE giderlerinin arttığını ve bilgi ve iletişim teknolojileri gibi modern teknolojilerin de hizmet sektörü kapsamına girdiğini gösteriyor. Fakat hizmet sektörleri arasında AR-GE yoğunluğunda ve inovasyon profilinde güçlü sektörel farklılıklar vardır. Hizmet sektörünün bu heterojenitesi, genel sonuca bakıldığında önlem alınması gerektiğini göstermektedir.

Hizmet sektörünün Avrupa ekonomisi üzerindeki büyük etkisine rağmen, inovasyonu destekleyici tüm kararlar teknolojik inovasyona yönelik düzenlenmektedir. Sadece son zamanlarda, bazı üye ülkeler teknolojik olmayan inovasyonun da desteklenmesi gerektiğinin farkına varmıştır. Bu hususta; hizmet inovasyonu, üretim inovasyonundan biraz daha farklıdır. Avrupa Komisyonu “Hizmette inovasyonu desteklemek için bir Avrupa stratejisine doğru: Gelecekteki eylemlere yönelik zorluklar ve ana konular” başlıklı çalışmasında hizmet sektörüne yönelik hazırlanacak olan geniş tabanlı stratejiyi 4 farklı konuya dayanarak, açıklamıştır. Bu konulardan ilki; hizmette inovasyonun daha iyi anlaşılmasını sağlayan özgüllüklere ihtiyaç olmasıdır. Diğer bir konu ise; inovasyonun bütün yöntemlerinin desteklenmesi gerektiği ile ilgilidir çünkü sadece teknolojik inovasyonun desteklenmesi kalıcı bir inovatif başarı için yeterli değildir. 3. konu ise; yüksek büyüme potansiyeli olan hizmet inovasyonu için belirli destekleme mekanizmaların geliştirilmesidir. En son odak konusu da, Avrupa’da ki hizmet inovasyonunu destekleme konusunda uluslararası işbirliğini teşvik edici politikalarının düzenlenmesidir.

(sakcam@tobb.org.tr)

## TÜRKİYE İŞLEMCİSİNİ TASARLIYOR YARIŞMASI

Türkiye, son 25 yılda bilişim sektöründeki gelişmeler karşısında genel olarak "tüketici" konumunda kalmıştır. Aslen üniversitelerimiz ve diğer teknik okullarımız, bu süreci gerektiği gibi hem bilimsel hem de sanayi anlamında takip etmiş olmakla birlikte toplum, sadece teknolojiyi kullanan, bunun eğitimi alan ve veren konumda olmuştur.

Teknolojik eğitimde, bir nebze olsun daha yaratıcı olabilmek adına ve doğrudan bilgisayar tasarımının kullanıcılar, teknik elemanlar ve mühendisler tarafından daha yakın irdelenmesi amacı ile söz konusu yarışma düzenlenmiştir. Türkiye'nin işlemcisini tasarım sürecinde insanların sayısal devrelere, bilgisayar organizasyonu ve mimarisine, işlemcilerle daha ilgili olabilmeleri ve daha iyi bir eğitim amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda projenin amaçları yenilikçilik ve teknik eğitimin Türkiye'deki gelişimine destek olmak, gençlerde yaratıcılığı teşvik etmek ve kendilerini göstermeleri için fırsat sağlamak, yenilikçilik ve uzaktan eğitim konularında kamuoyunda bilinç oluşturmak, Türkiye'deki yenilikçi ürün geliştirme akademik çabalarını desteklemek olarak sıralanabilir.

Yarışma, herhangi bir İşlemci Birimi (Processor Unit) tasarlanmasına yönelik projeler katılabilirler. Proje kategorileri sanal İşlemci Tasarımı, FPGA ile Fiziksel İşlemci Tasarımı, Akademik Yenilikçi Gömülü Sistem Tasarımı olarak belirlenmiştir. Kategoriler hakkında daha detaylı bilgi almak için [www.cpu-turkey.com/category](http://www.cpu-turkey.com/category) bölümünü incelenebilir. Yarışma hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek için de <http://www.cpu-turkey.com> adresi ziyaret edilebilir.

## TÜRKİYE'NİN E-DEVLET KARNESİ ZAYIF

Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) koordinasyonunda OECD'nin hazırladığı "OECD e-Devlet Çalışmaları" raporu Türkiye'de son yıllarda e-devlet konusunda kaydedilen gelişmeleri gözler önüne serdi.

Raporda, Türkiye'nin bilgi ve proje ile değişim yönetimi becerilerinin eksikliğine dikkat çekilerek, "Pek çok OECD ülkesinde olduğu gibi, Türkiye'de de öngörülen maliyet ve faydaların gerçekleştirilmesi için yatırım maliyetleri ve geri dönüşüm konusunda bilgi eksikliği yanında proje ve değişim yönetimi becerilerinin eksikliği görülmektedir" denildi. Türkiye, bu sorunları çözebilmesi için, projelerin analizinde standart fayda/maliyet analizi yanında maliyet muhasebesi sisteminin uygulamalarını değerlendirmesi gerektiğini belirten OECD, bitmiş yatırımların değerlendirilmesi, kullanıcılara olan faydanın ölçülmesi ve mükerrer yatırımları önlemek ve değişik uygulamaların birlikte çalışabilirliğini sağlayacak bir kurumsal mimari geliştirilmesi gerektiğini önerdi. OECD, bakanlıkların kendi yetki alanlarıyla ilgili e-devlet girişimlerinin planlama ve uygulama aşamasında daha fazla sorumluluk üstlenmesi gerektiğini vurguladı. OECD, iş dünyasının yüksek düzeyde internet kullanıcısı olduğunu ancak Türkiye'nin AB-25 ülkelerine (yüzde 47) göre oldukça düşük internet erişim oranına (yüzde 14) erişebildiğini açıkladı. OECD raporunda şu bilgiler yer alıyor: "Türkiye nispeten düşük internet erişim oranına rağmen e-devlette önemli ilerlemelerin gerçekleştirilebileceğini göstermiştir. Örneğin, muhasebeciler gibi aracı bir kesimin de katkısıyla vergi beyannamelerinin elektronik ortamda verilmesiyle ilgili çok iyi bir kullanım oranı yakalanmıştır. Buna ilaveten, bankaların vergi ödemelerinde aracı yapılmasıyla vergi toplamada işlem maliyeti 2 dolardan 0,35 dolara düşürülmüştür."

TÜBİDER

## V. KOBİ ZİRVESİ

**KOBİ sorunlarının tartışıldığı ve KOBİ'ler için yol haritalarının çizildiği, ülkemizin en önemli organizasyonlarından biri kabul edilen KOBİ Zirveleri'nin beşincisi bu yılda, üretimin ve ticaretin tüm alanlarında yaşanan sorunlara çözüm bulmak için 13-14 Aralık 2007 tarihleri arasında Grand Cevahir Hotel ve Kongre Merkezi'nde "BÜYÜME VE KALKINMA İÇİN KOBİ STRATEJİLERİ" ana teması ile gerçekleştirilecek.**

TOBB, TOSYÖV, KOSGEB işbirliği ile yapılacak olan Kobi Zirvesinde, AB sürecine uyumda; yerel, küresel bazda sürdürebilir rekabet gücü kazanarak büyüme ve kalkınmada kalıcı başarıyı yakalamaları için KOBİ'lerin yapması gerekenleri de derinlemesine irdelemeyi planlıyoruz.

Zirve; TÜBİTAK, REKABET KURUMU, Türk Patent Enstitüsü, Devlet Planlama Teşkilatı, Hazine Müsteşarlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, MPM, İGEME gibi kamu kurumları, üniversiteler, TAYSAD, BEYSAD, OSD, PAGEV vb. gibi sektörel kuruluşlar ve Organize Sanayi Bölgeleri (OSB), Küçük Sanayi Siteleri (KSS), Teknoparklar, Serbest Bölgeler, Sanayi ve Ticaret Odaları, SİAD'lar ve TESK, KALDER, TBD, TBV, İKV gibi sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile KOBİ'leri bir araya getirerek, etkileşimli geniş bir katılımın olmasını sağlamayı amaçlamaktadır.

Konferans hakkında daha geniş bilgi edinmek için <http://www.kobizirvesi.org.tr> adresi ziyaret edilebilir.

## INTERNET SUÇLARINA HAPİS CEZASI SÜRECİ BAŞLADI

**Başbakanlık, internet suçları ile bunlara karşı alınacak önlem ve yaptırımları düzenleyen Yönetmeliği yayımladı.**

Bundan sonra internet suçları için 50 bin YTL'ye kadar para, 2 yıla kadar hapis cezası uygulanabilecek. Başbakanlık'ın İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Yönetmelik'i geçtiğimiz günlerde Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre; yayınlar; insan onuruna, temel hak ve hürriyetlere saygılı olacak. Gençlerin ve çocukların fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimini zedeleyecek türden içeriklere yer verilmeyecek. Ailenin huzur ve refahını sağlayan hususlara zarar verecek nitelikte olmayacak. Kişileri, uyuşturucu madde bağımlılığı, fuhuş, müstehcenlik ve kumar gibi kötü alışkanlıklara teşvik edici olmayacak. Herkesin kendisine yönelik haklarını ihlal eden internet yayınlarının içeriklerinden dolayı cevap ve düzeltme hakkı olacak.

Yasaya göre, internet ortamında Atatürk'e hakaret içeren yayınlar, Telekomünikasyon Kurumu tarafından engellenebilecek. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı, çocukların cinsel istismarı ve müstehcenlik içeren sitelerin yayınıni engellemekle yetkili olacak. İçerik veya yer sağlayıcısının yurtdışında bulunması halinde, erişimin engellenmesi kararı, Telekomünikasyon Kurumu tarafından verilecek. İdari tedbir olarak verilen erişimin engellenmesi kararının yerine getirilmemesi halinde erişim sağlayıcılarına 10 bin YTL'den 50 bin YTL'ye kadar idari para cezası verilecek. Kendilerine ait bilgileri internet ortamında bulundurmayanlara, 2 bin YTL ile 10 bin YTL arasında para cezası verilecek.

İlgili yönetmeliğin tamamına <http://rega.basbakanlik.gov.tr/eskiler/2007/11/20071130.htm> adresinden ulaşılabilir.



## TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ

Aylık Bilişim Teknolojileri  
Haber Bülteni  
Yıl: 2 Sayı: 24  
Aralık 2007

Her ayın ilk iş günü elektronik  
olarak yayınlanır ve dağıtılır.

Atatürk Bulvarı No : 149  
Bakanlıklar ANKARA  
Tel : 312-413 80 00  
Faks : 312-425 48 54  
E-posta : sinan@tobb.org.tr

# BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ HABER BÜLTENİ

## TOBB BİLGİ HİZMETLERİ DAİRESİ AYLIK BÜLTENİ

### WEB'DE KİMLİK AVI

**İlerleyen teknolojiyle birlikte her geçen gün kendisine daha da fazla kullanım alanı bulan Internet, kötü niyetli kişiler içinde yeni bir faaliyet alanı haline geliyor.**

Önceleri yığın postalarla reklam göndermek ve bir takım zararlı yazılımlarla kişisel bilgileri ele geçirmek olan bu tür faaliyetler; artık daha gelişmiş özellikler ve daha akıllı yöntemler kullanarak kullanıcıların karşısına çıkmaya başlıyor.

Günümüzde kullanıcıların internet ortamında en çok tercih ettikleri servisleri hedef alan yeni yöntemler kullanan kişiler böylece istediklerini daha kolay ve daha hızlı elde edebileceklerinin farkına varmışlar gibi görünüyor.

Kötü niyetli kişiler yaptıkları çalışmalarla genelde iki tür amaç güderler. Bunlardan ilki, insanların kişisel bilgilerini ele geçirmek suretiyle kişilerin ilgi alanlarını tespit ederek, bu doğrultuda reklam postaları göndermek veya web sitelerinde uygun reklamları görüntülemektir. İkinci ve daha zararlı olanı ise; bankacılık işlemlerinde kullanılan bilgiler gibi daha önemli verilerin ele geçirilmesi sayesinde dolandırıcılık ve haksız kazanç sağlama işlemlerinin yapılmasıdır.

Saldırganlar kullanıcıları kandırabilmek için çeşitli yöntemlere başvuruyorlar. Geliştirdikleri robot programlar sayesinde bilgi paylaşımında en çok tercih edilen yollardan biri olan forum sitelerini tarayarak, bu sitelere otomatik olarak üye olan bazı programlar, forumun temel amacına yönelik olarak reklam mesajları gönderebiliyorlar. Hatta bu tür programlardan bazıları, robot bağlantıları

önlemek için geliştirilmiş "CAPTCHA" adı verilen ve temelde ekranda gösterilen resimdeki kodların kullanıcı tarafından girilmesi esasına dayanan metodu bile atlatabiliyorlar. Kullanıcılar söz konusu mesajlardan birine tıkladıkları takdirde, reklam veren siteye yönlendiriliyor ancak bazı durumlarda erişilen site bilgisayara zararlı bir yazılım da kurabiliyor. Bu nedenle kullanıcılar dikkatli davranarak güvenmedikleri sitelerden gelen "active x" denetimlerini yüklemeyen önce bir kere daha düşünmelidirler.

Son yıllarda oldukça popüler hale gelen web günlükleri yani "blog" siteleri de kötü niyetli kişiler için bir fırsat niteliğinde...

### **"Ne yazık ki insanlar Kariyer siteleri ya da geniş sosyal ağlarda başkaları tarafından daha kolay bulunabilmek için kendileri hakkında pek çok bilgiyi çekinmeden paylaşıyorlar"**

Bu tür sitelerdeki kullanıcıların yorumlarını yazdıkları alanı bir reklam panosu gibi kullanan kimlik avcıları bazen de tamamen kendilerine ait bir blog sitesi kurarak ziyaretçilerini reklama boğuyorlar

İş bulma siteleri de saldırıların başlıca hedefleri arasında yer alabiliyor. Bu tür sitelere kayıtlı kullanıcıların profilleri incelenerek kendilerine e-posta yoluyla ulaşıyor. Kişilerden özel bilgilerini isteyen kullanıcılar, şayet istediklerini elde edebilirlerse ileride bunları kendi çıkarları doğrultusunda

da kullanmaktan çekinmiyorlar.

Yukarıda söz edilen sitelerin dışında yine yoğun bir şekilde kullanılan pek çok site kötü niyetli kişiler için bir kazanç kapısı teşkil ediyor. Burada unutulmaması gereken nokta bu tür eylemlerde bulunan insanların sadece reklam göstermekle sınırlı kalmayacağıdır. Kişilerin özel bilgileri sayesinde banka hesaplarına çok rahat ulaşılabilir. Böylece pek çok türde dolandırıcılık yapılabilir.

İstenmeyen durumlarla karşılaşmamak için alınabilecek birkaç basit önlem riski büyük ölçüde azaltacaktır.

Her şeyden önce internet ortamında bütün bilgilerin paylaşılması geliyor. İnsanlar kariyer siteleri ya da geniş sosyal ağlarda başkaları tarafından daha kolay bulunabilmek için kendileri hakkında pek çok bilgiyi çekinmeden paylaşıyorlar; oysa bu çeşitli bilgiler kimlik avcılarının eline geçtiğinde pek çok sakınca barındırabiliyor.

Alınması gereken diğer bir önlemlerde anlık mesajlaşma yazılımları ya da maillerde kişilerin tanıdıkları insanlarınla yine kişisel bilgi paylaşımında bulunduklarında dikkatli davranmalarından geçiyor; çünkü karşı tarafın şifresi ele geçirilmiş ya da her iki tarafın bilgisayarından birine daha önceden bulaşmış bir casus yazılım mesajları izliyor olabilir. Aynı zamanda gereksiz postalardaki "bu maili almak istemiyorsanız tıklayın" gibi bağlantılara tıklayarak karşı tarafı, gönderilen postaların gerçek bir kişi tarafından okunduğundan haberdar etmemek de yararlı olacaktır.

(sinan@tobb.org.tr)